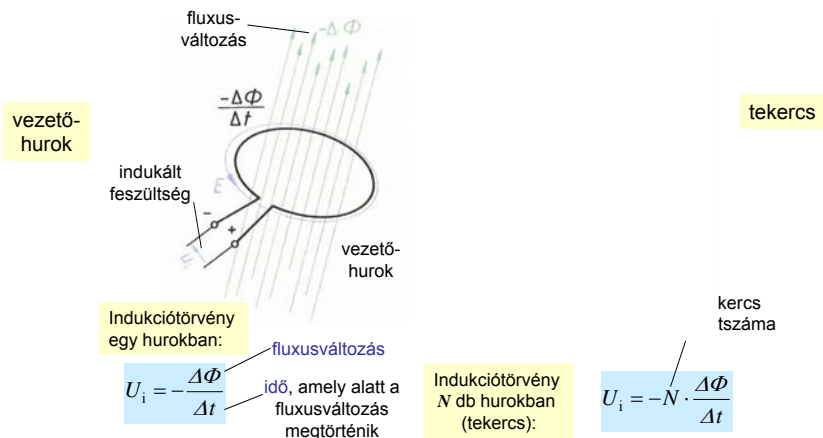

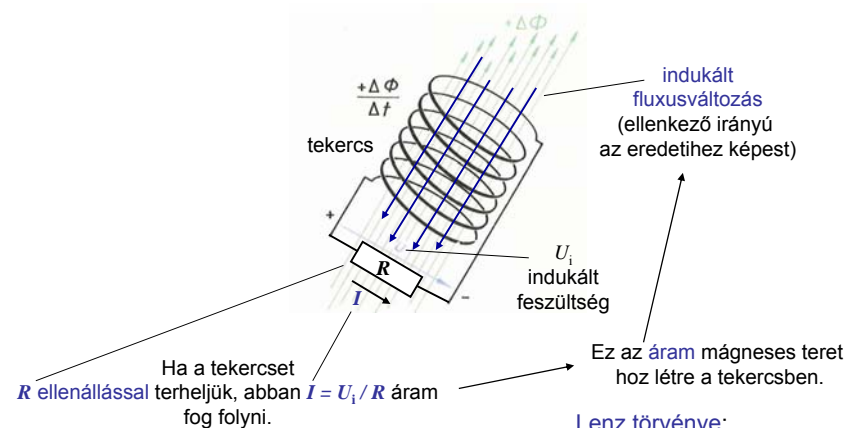
MÁGNESES INDUKCIÓ

Ha a **mágneses fluxus megváltozik**, akkor annak környezetében **elektromos tér keletkezik, indukálódik**.

Ha egy vezetőhurok időben **változó fluxusú** mágneses teret fog közre, akkor **elektromos feszültség indukálódik** benne.

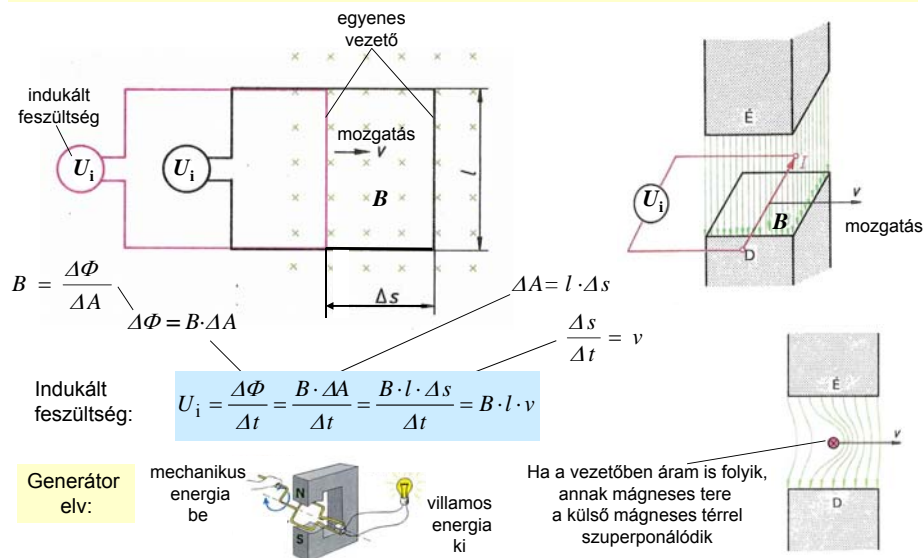
LENZ TÖRVÉNYE

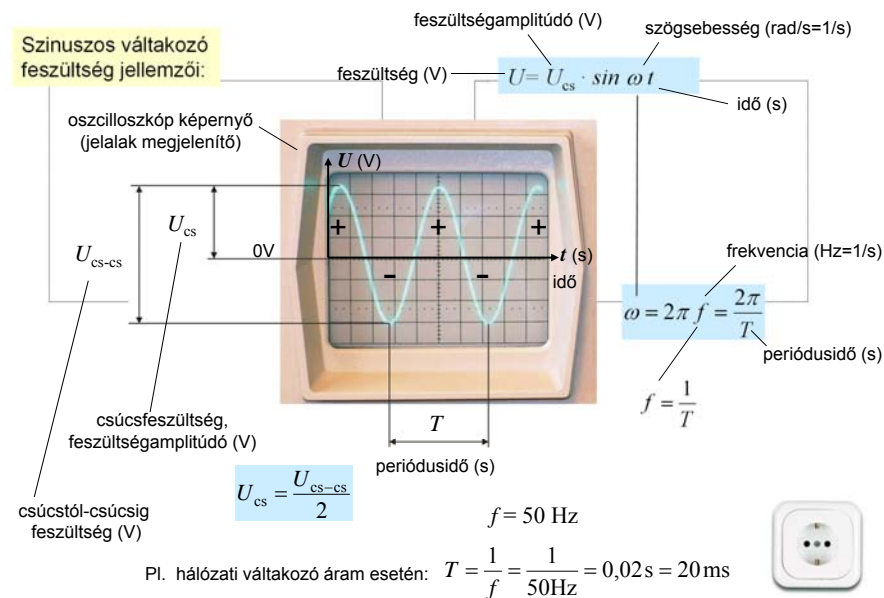
Az indukált feszültség által létrehozott áram mindig olyan irányú, hogy a saját mágneses tere az eredeti fluxusváltozást **akadályozni** próbálja.

EGYENES VEZETŐ MOZGATÁSA MÁGNESES TÉRBEN

Homogén mágneses térben az erővonalakra merőlegesen l hosszúságú vezetőt mozgatunk v sebességgel:

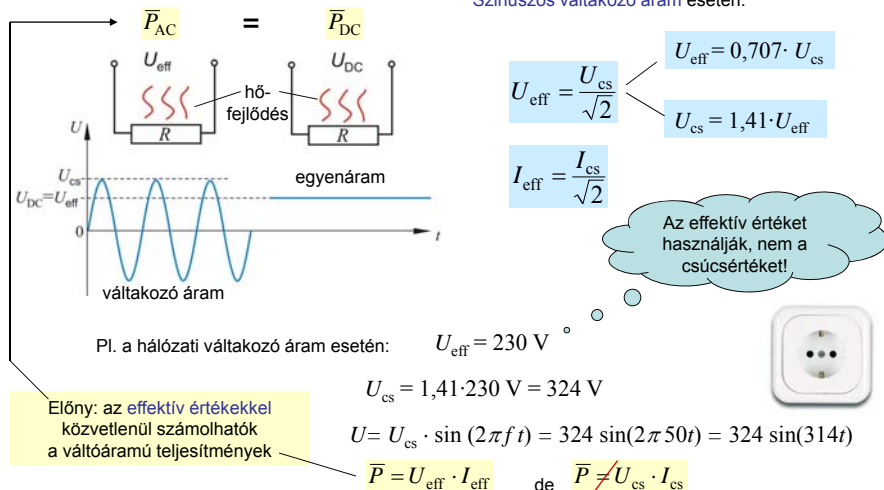
VÁLTAKOZÓ ÁRAM (AC)

EFFEKTÍV ÉRTÉK

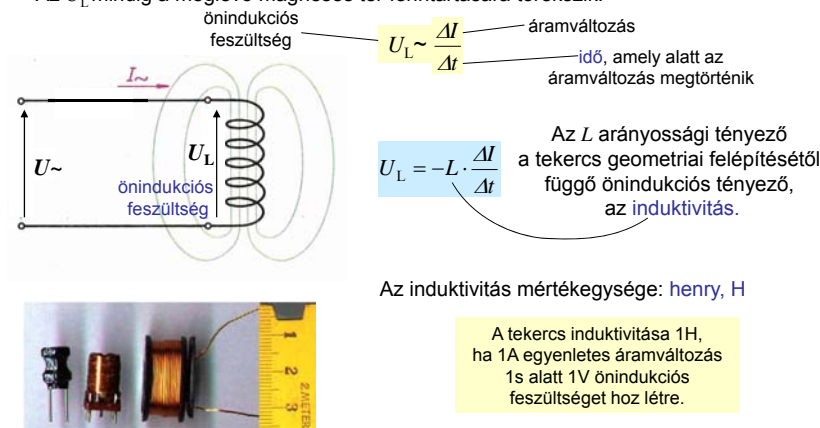
Szinuszosan váltakozó áram, vagy feszültség **effektív értéke** az az egyenáram, vagy feszültség, amely ugyanakkora ellenálláson **átlagosan** ugyanakkora teljesítményt hoz létre.

Szinuszos váltakozó áram esetén:

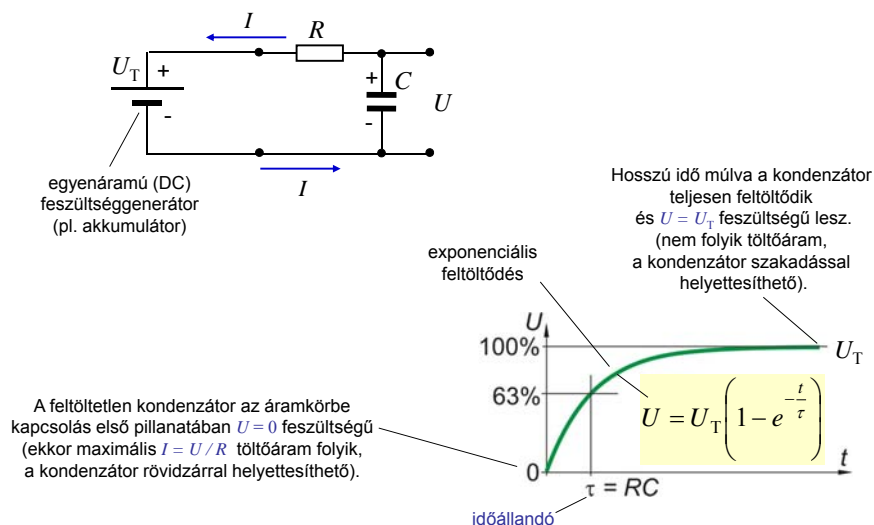
ÖNINDUKCIÓ

- Egy tekercsbe **váltakozó áramot** vezetünk.
- A tekercs körül folyamatosan változó mágneses tér keletkezik.
- Ugyanez a változó mágneses tér olyan U_L feszültséget indukál a tekercsben, amely a külső U feszültség, ill. az I áram változása ellen hat.
- Az U_L mindig a meglévő mágneses tér fenntartására törekszik.

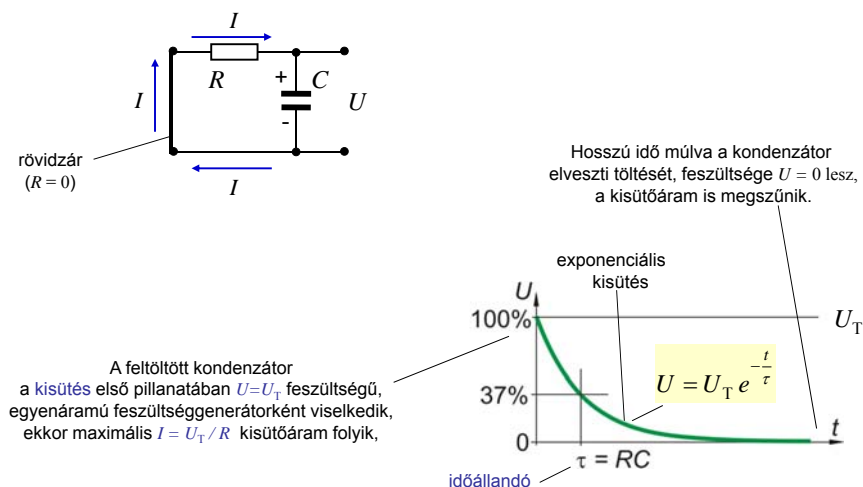
KONDEZÁTOR FELTÖLTÉSE ELLENÁLLÁSON KERESZTÜL

Töltetlen C kondenzátor egyenáramú **feltöltése** R ellenálláson keresztül:

KONDEZÁTOR KISÜTÉSE ELLENÁLLÁSON KERESZTÜL

Feltöltött C kondenzátor **kisütése** R ellenálláson keresztül:

KAPACITÍV ELLENÁLLÁS

A kondenzátor a váltakozó árammal szemben **frekvenciától függő ellenállást** képvisel.

Ebben az esetben a váltakozó feszültség és az áram effektív értékeinek a hányadosát **kapacitív ellenállásnak** nevezzük.

A kapacitív ellenállás jele: X_C

$$X_C = \frac{U}{I_C}$$

Mértékegysége: ohm, Ω

Az ideális kondenzátoron nem keletkezik hő, mivel $(R = \infty)$, $(P = U^2/R = 0)$.

A kapacitív ellenállás **látszólagos ellenállás**, ezért a kondenzátoron nem keletkezik hő.

A kapacitív ellenállás értéke **fordítottan arányos a frekvenciával és a kondenzátor kapacitásával**.

$$X_C \sim \frac{1}{f}$$

$$X_C \sim \frac{1}{C}$$

$$X_C = \frac{1}{\omega C} = \frac{1}{2\pi f \cdot C}$$

Ha $f = 0$, akkor egyenáram. Ekkor $X_C = \infty$ → A kondenzátor **szakadással** helyettesíthető.

Ha $f = \infty$, akkor $X_C = 0$. → A kondenzátor **rövidzárral** helyettesíthető.

INDUKTÍV ELLENÁLLÁS

A tekercs a váltakozó árammal szemben **frekvenciától függő ellenállást** képvisel.

Ebben az esetben a váltakozó feszültség és a tekercsen átfolyó áram effektív értékeinek a hányadosát **induktív ellenállásnak** nevezzük.

Az induktív ellenállás jele: X_L

$$X_L = \frac{U}{I_L}$$

Mértékegysége: ohm, Ω

Az ideális tekercsen nem keletkezik hő, mivel $(R = 0)$, $(P = I^2 \cdot R = 0)$

Az induktív ellenállás **látszólagos ellenállás**, ezért a tekercsen nem keletkezik hő.

Az induktív ellenállás értéke **egyenesen arányos a frekvenciával és a tekercs induktivitásával**.

$$X_L \sim f$$

$$X_L \sim L$$

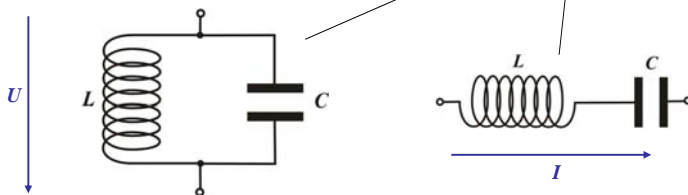
$$X_L = \omega \cdot L = 2\pi f \cdot L$$

Ha $f = 0$, akkor egyenáram. Ekkor $X_L = 0$ → A tekercs **rövidzárral** helyettesíthető.

Ha $f = \infty$, akkor $X_L = \infty$ → A tekercs **szakadással** helyettesíthető.

REZGŐKÖR (LC-KÖR) I.

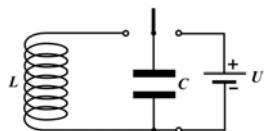
A rezgőkör egy tekercs és egy kondenzátor párhuzamos (vagy soros) kapcsolása.

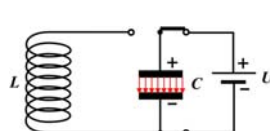
A rezgés megindításához a tekercset vagy a kondenzátort energiával látjuk el.

Példánkban egy **párhuzamos rezgőkör** kondenzátorát töltjük fel egyenfeszültség rákapcsolásával:

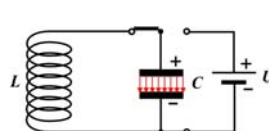
1. Nyitott rezgőkör

2. A kondenzátor feltöltése

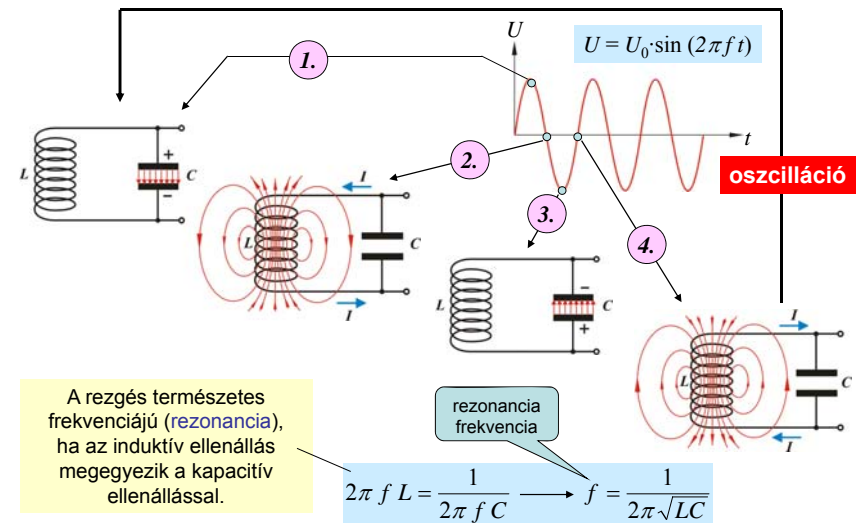

3. A rezgőkör indítása

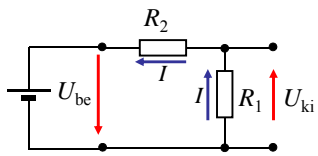

REZGŐKÖR (LC-KÖR) II.

A magára hagyott ideális rezgőkör árama és feszültsége csillapítatlan szinuszos rezgést végez.

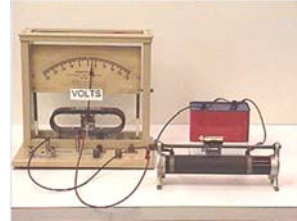

FESZÜLTÉGOSZTÓ I.

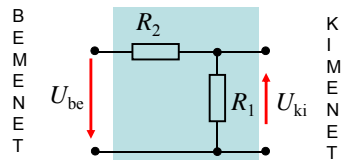

$$I = \frac{U_{be}}{R_1 + R_2}$$

$$U_{ki} = I \cdot R_1$$

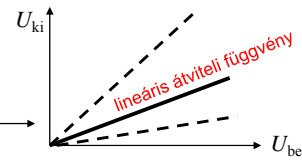
„fekete doboz”

K I M E N E T

$$U_{ki} = \frac{R_1}{R_1 + R_2} U_{be}$$

$$y = \text{konst.} \cdot x$$

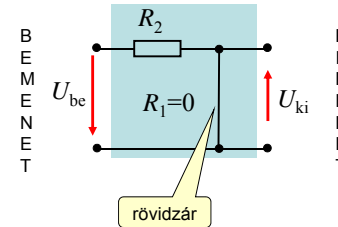

ÁTVITELI FÜGGVÉNY: A kimenő feszültséget a bemenő feszültség függvényében ábrázoljuk.

FESZÜLTÉGOSZTÓ II.

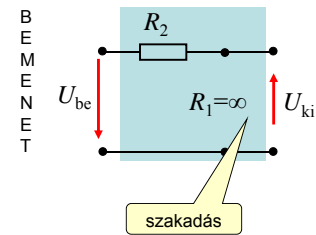
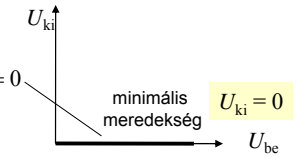
$$0 \geq \frac{U_{ki}}{U_{be}} = \frac{R_1}{R_1 + R_2} \leq 1$$

A FESZÜLTÉGOSZTÓ
ÁTVITELI FÜGGVÉNYE:

K I M E N E T

$$\frac{U_{ki}}{U_{be}} = \frac{R_1}{R_1 + R_2} = \frac{0}{0 + R_2} = 0$$

K I M E N E T

$$\frac{U_{ki}}{U_{be}} = \frac{R_1}{R_1 + R_2} = \frac{\infty}{\infty + R_2} = 1$$

